

Otázky k bakalářské (postupové) zkoušce

z historie a teorie činoherního divadla

(měly by podnítit ke stručné úvaze doložené konkrétními příklady; tato úvaha by měla vycházet nejenom ze získaných znalostí, ale i z domýšlení vlastních zkušeností ze 'scénické tvorby')

1. *Původ a podstata evropské činohry* (divadlo a drama, dramaticčnost a divadelnost a jejich proměňující se vztahy od antiky k dnešku)

2. *'Komediantská' a 'dramatická' vývojová linie evropské činohry* (střídání klasicky 'pravidelných' vzdělaneckých a komediantsky uvolněných tendencí, výchovné a zábavné zaměření a jejich spor i doplňování v průběhu vývoje evropské činohry s příslušnými hereckými konsekvencemi)

3. *Vývoj a podstata činoherních žánrů* (klasicky přísné žánrové dělení na klasickou tragédii a klasickou komedii i zvláště vydělovanou frašku jako původně lidový a pak 'pokleslý' žánr, a žánrový synkretismus a souvislosti jejich zápasu ve vývoji evropské činohry)

4. *Monolog/ičnost/ a dialog/ičnost/ ve vývoji a při tvorbě činohry* (od formy jazykového vyjádření a její souvislosti se samotným vznikem činohry a vývojem stylů k monologičnosti či dialogičnosti ve vztazích mezi původci činoherních děl)

5. *Složky činoherního díla a vývojové proměny jejich vztahů* (od nadvlády autora, příp. velkých hereckých osobností k režisérskému, příp. scénografickému divadlu, Gesamtkunstwerk a montáž)

6. *Text dramatu a scénické dílo* (vztah verbálních a mimoverbálních, akustických a vizuálních, slovesných a výtvarných elementů v celku inscenace i v herecké tvorbě, jak se projevoval ve vývoji evropské činohry a jaký je v různých případech v současné praxi)

7. *Přirozenost a stylizace ve vývoji evropské činohry* (evropské herectví a každodenní chování a proměny jejich vztahu, klasicismus, resp. romantismus a realismus, resp. civilismus, poezie a próza, hovorový jazyk a verš, stylovost a stylizovanost, příp. čistota stylu a stylový synkretismus v dramatu, herectví i režii)

8. *Způsoby vytváření jevištní postavy v evropské činohře* (odstup a ztotožnění, prožívání a představování, resp. Stanislavskij a Brecht a jejich předchůdci i následovníci, tvorba postavy a hercovo 'sebevyláčení', dramatická, resp. herecká postava a její elementy a jejich vazby s dalšími elementy dramatického, resp. scénického celku)

9. *Od dramatické situace k jednání v jevištním prostoru* (situace a mizanscéna, divadelní, jevištní a dramatický prostor a jeho cítění, situace a děj, prostor a čas, ilustrace textu a jevištní 'fabulace')

10. *Text a podtext, 'vnějšek' a 'vnitřek'* (obraz a výraz, konvencionální a expresivní chování, přístup 'zvnějšku' a na základě psychologické motivace, psychologicko-realistické a 'nep psychologické' žánry a styly v dramatu i herectví)

11. *Dva směry jevištní komunikace a jejich důsledky a proměny* (komunikace mezi jevištěm a hledištěm a komunikace mezi jevištními partnery v postavě i mimo postavu, divadelní konvence a spontánní projev 'bez ohledu na publikum', výraz a sdělení)

12. *Přirozený (národní) jazyk a jazyk činohry* (činohra jako divadelní druh, kde se 'stále' či 'hlavně' mluví, stav divadla a stav jazyka /viz české 19. století/, jazyk a mluva, spisovnost a 'přirozenost', resp. stylizovanost, divadelní kultura a kultura jazyka, resp. národa)

13. *Nejvýznamnější tradice českého činoherního divadla* (tradice jako rezervoár možností; které tradice jsou živé a které zůstávají /třeba ke škodě věci/ opomenuty, původnost a navazování, kontinuita a diskontinuita vývoje v českých podmínkách, české divadlo a nejdůležitější evropské divadelní tradice)

14. *Základní vývojové tendence evropské činohry a jejich kořeny:* Stendhalovu otázku 'Racine, či Shakespeare' lze rozmnožit: Goldoni, či Gozzi, bohatá podívaná, či chudé divadlo, oficiální ('pravidelné'), či 'alternativní' atd.; slohy a styly z hlediska historického a z hlediska typologického, dobová činohra a dobová (sociální) mentalita: styly 'plebejské' a styly 'aristokratické', event. 'měšťanské'; smysl pro realitu a (vzpoura) imaginace, styl a individuální psychologie

15. *Kdy (čím) začíná a (případně) končí moderní činohra* (od naturalismu přes symbolismus a modernu k meziválečné avantgardě a od poválečného 'neorealismu' k absurdnímu divadlu a postmoderně; styly a módy, dobové a osobní 'preference', dílo ve vztahu k publiku a kritice, individuální tvorba a kontext)